

Katarina Bušić
Etnografski muzej
Trg Mažuranića 14
10 000 Zagreb HR
kbusic@emz.hr

Zagreb, 17. rujna 2020.

24. Smotra izvornog folklora Karlovačke županije „Igra kolo“

Revija narodnih nošnji Karlovačke županije

Ogulin, 13. rujna 2020.

24. smotra izvornog folklora Karlovačke „Igra kolo“ županije održala se ove godine radi prevencije širenja bolesti uzrokovane SARS-CoV-2 virusom u posebnim uvjetima i s prilagođenim programom – na čemu srdačno čestitam Organizatoru. U godini u kojoj se iz opravdanih razloga mahom odustajalo od organizacije različitih kulturnih programa, pa i folklornih smotri, Pučko otvoreno učilište Ogulin odvažilo se prilagoditi redovne programe, osmisliti nove i održati Smotru „u fizičkom obliku“. Tako su izostali klasični vokalno-instrumentalno-plesni programi, ali su u suradnji s folklornim skupinama s područja Županije priređeni određeni programski noviteti, primjerice – tradicijska pripovjedaonica „Priča kolo“, Revija narodnih nošnji Karlovačke županije ili radionica predmeta od slame... Uz idealne vremenske uvjete i za publiku kreativno osmišljeno „gledalište“ (klupe, bale sijena), programi su održavani na otvorenom, u Parku kralja Tomislava. Svakako je dobro da se dio programa, i bez potrebe poštivanja posebnih epidemioloških mjera, izmjestio na otvorene prostore (osim klasične povorke folklornih skupina); time se, uz postojeću publiku – poštovatelje zavičajnih folklornih tradicija – potencijalno privlači i stječe nova publika, posebno mlađi naraštaji.

Na Reviji narodnih nošnji Karlovačke županije sudjelovalo je četrnaest (14) društava:

1. KUD „Klek“ Ogulin
2. KUD „Tounjčica“ Tounj
3. KUD „Antun Klasinc“ Lasinja
4. KUD „Rečica“ Rečica
5. KUD „Sveti Antun“ Pokupska Dolina
6. KUD „Sveta Ana Vučjak“ Karlovac
7. KUD „Mostanje“ Mostanje
8. KUD „Vinčica“ Belajske Poljice

9. KUD „Paurija“Dubravci
10. KUD „Sveti Juraj“ Draganić
11. KUD „Sveti Rok“ Brežani
12. KUD Župe Sveti Rok , Skakavac
13. KUD „Izvor“ Rakovica
14. KUD „Sveti Juraj“ Zagorje Ogulinsko.

Prema redoslijedu, dobro osmišljenom „pričom“ realiziranom prigodom promocije knjige Nikoline Luketić Delija *Tradicijsko ruho ogulinskog kraja*, prvi se predstavio domaći KUD „Klek“ iz Ogulina: tradicijsko odjevno ruho ljudi različite dobi, u različitim prigodama i kroz vremenski presjek od cca stotinu godina, prezentirali su kroz prizmu ženske životne priče, ispričane na lokalnom govoru – što je programu dalo svojevrsnu emotivnu sastavnicu i omogućilo dijelu gledatelja da se na neki način poistovjeti s aktericom priče. Folklorne skupine s područja Županije predstavile su se manjim brojem nošnji/članova, ali ništa manje prezentno i kvalitetno. Prezentirano je starinsko i novoizrađeno ruho, dijelom rekonstruirano, dobro kompletirano, tipološki i stilski ujednačeno; s naznačenim dobnim, društvenim i drugim osobitostima svojih nositelja; upotpunjeno različitim rekvizitima (torbama, svadbenim vijencima i barjacima, različitim oruđem i sl.). Pravilno počešljanim djevojačkim frizurama i oglavljima udatih žena i/ili kombinacijom određenih dijelova ruha ukazalo se na svu raznolikost nepisanih, običajnih pravila i nekadašnjih društvenih normi (pokazatelja dobnog, društvenog, obiteljskog statusa ili promjene statusa).

Ova je županija, nažalost, tijekom 20. st. više puta bila izložena ratnim pustošenjima koja su u povijest odnijela i značajan dio tradicijskog tekstilnog inventara – narodne nošnje, platneno i vuneno posoblje i različite druge narodne tekstilne rukotvorine. Nasreću, na raspolganju su bile muzejske zbirke, na pojedinim lokalitetima očuvani su originalni stari primjerci, koji se od kraja 1990-ih naovamo koriste kao predlošci za izradu novih. Kako je narodna nošnja jedan od istaknutijih simbola lokalnoga/zavičajnoga i nacionalnoga kulturnog identiteta, posebno raduje činjenica da je tijekom posljednjih 20 godina većina društava s ovoga područja pristupila kvalitetnoj izradi i rekonstrukciji narodnih nošnji te da su do danas procesi kompletiranja odjevnog inventara u pravilu završeni. Svakako valja istaknuti činjenicu da su tome, kao i kvalitetnoj (scenskoj) prezentaciji narodnih nošnji, u velikoj mjeri pridonijeli višegodišnji uspješno realizirani, stručno vrednovani i usmjeravani programi ove Smotre (nastupi folklornih skupina i dr.). Općenito, iskustvo je pokazalo da su ovakvi programi, usmjeravani dijelom prijedlozima stručnjaka i nošeni entuzijazmom i organizatora i sudionika, dobar okvir za očuvanje, obnovu i predstavljanje zavičajnoga tradicijskoga ruha i folklornih posebnosti

općenito. A odijevanje tog ruha, uređivanje djevojačkih frizura i ženskih oglavlja, te ukupan osobni odnos prema tomu kao naslijeđu i kulturnom dobru našega naroda, vrijednost je, znanje i vještina koju treba pravilno vrednovati, svladavati, učiti i prenositi dalje, posebice na mlađe naraštaje.

Zaključno, dugogodišnji predan i kvalitetan rad zavičajnih folklornih društava, usmjeravan stručnim savjetima i prezentiran na prethodno održanim smotrama, pokazao se, razvidno je, dobrim temeljem i „receptom“ za daljnji kvalitetan rad na zaštiti, očuvanju i predstavljanju zavičajnih narodnih (i) folklornih posebnosti – čak i u ovoj, po mnogo čemu posebnoj i kulturno-umjetničkom amaterskom folklornom stvaralaštvu „nenaklonjenoj“, 2020. godini. Stoga iskreno čestitam Organizatoru, POU Ogulin, i svim sudionicima svih programa ovogodišnje Smotre „Igra kolo“ na srčanosti, volji i društvenosti!